

Риёзус солиҳийн / Риёзус солиҳийн / 1233-ҳадис

1233 - وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا مِنْ صَاحِبٍ ذَهَبَ وَلَا فِضَّةٌ لَا يُؤَدِّي مِنْهَا حَقَّهَا إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ صُفِّحَتْ لَهُ صَفَائِحُ مِنْ نَارٍ، فَأُحْمِيَ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ، فَيُكْوَى بِهَا جَنْبُهُ وَجَنْبِينُهُ وَظَاهِرُهُ، كُلَّمَا بَرَدَتْ أُعِيدَتْ لَهُ، فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ حَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةً، حَتَّى يُفْضَى بَيْنَ الْعِبَادِ فَيُرُى سَيِّلُهُ، إِمَّا إِلَى الْجَنَّةِ، وَإِمَّا إِلَى النَّارِ».

قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ؛ فَالإِبْلُ؟ قَالَ: «وَلَا صَاحِبٍ إِبْلٍ لَا يُؤَدِّي مِنْهَا حَقَّهَا - وَمِنْ حَقَّهَا حَلْبُهَا يَوْمَ وِرْدَهَا - إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ بُطِّحَ لَهَا بِقَاعٍ قَرْقِيرٍ أَوْفَرَ مَا كَانَتْ، لَا يُفْقِدُ مِنْهَا فَصِيلًا وَاحِدًا، تَطْوُهُ بِأَخْفَافِهَا، وَتَعَصُّهُ بِأَفْوَاهِهَا، كُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ أُولَاهَا، رَدَ عَلَيْهِ أُخْرَاهَا، فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ حَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةً، حَتَّى يُفْضَى بَيْنَ الْعِبَادِ، فَيُرُى سَيِّلُهُ، إِمَّا إِلَى الْجَنَّةِ وَإِمَّا إِلَى النَّارِ».

قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ؛ فَالْبَقْرُ وَالْغَنَمُ؟ قَالَ: «وَلَا صَاحِبٍ بَقْرٍ وَلَا غَنِمٍ لَا يُؤَدِّي مِنْهَا حَقَّهَا إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ، بُطِّحَ لَهَا بِقَاعٍ قَرْقِيرٍ، لَا يُفْقِدُ مِنْهَا شَيْئًا لَيْسَ فِيهَا عَفَصَاءُ، وَلَا جَلْحَاءُ، وَلَا عَصْبَاءُ، تَنْطَحُهُ بِقُرُونِهَا، وَتَطْوُهُ بِأَطْلَافِهَا، كُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ أُولَاهَا، رَدَ عَلَيْهِ أُخْرَاهَا، فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ حَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةً حَتَّى يُفْضَى بَيْنَ الْعِبَادِ، فَيُرُى سَيِّلُهُ، إِمَّا إِلَى الْجَنَّةِ، وَإِمَّا إِلَى النَّارِ».

قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ؛ فَالْحَيَّا؟ قَالَ: «الْحَيَّا ثَلَاثَةٌ: هِيَ لِرَجُلٍ وِزْرٌ، وَهِيَ لِرَجُلٍ سِرْتَرٌ، وَهِيَ لِرَجُلٍ أَجْرٌ؛ فَإِمَّا الَّتِي هِيَ لَهُ وِزْرٌ فَرَجُلٌ رَبَطَهَا رِبَاءً وَفَخْرًا وَنِوَاءً عَلَى أَهْلِ الْإِسْلَامِ، فَهِيَ لَهُ وِزْرٌ، وَإِمَّا الَّتِي هِيَ لَهُ

سِتْرٌ: فَرَجُلٌ رَّبَطَهَا فِي سَيْلِ اللَّهِ، ثُمَّ لَمْ يُنْسَ حَقَّ اللَّهِ فِي ظُهُورِهَا، وَلَا رِقَاهَا؛ فَهِيَ لَهُ سِتْرٌ، وَأَمَّا الَّتِي
هِيَ لَهُ أَجْرٌ: فَرَجُلٌ رَّبَطَهَا فِي سَيْلِ اللَّهِ لِأَهْلِ الإِسْلَامِ فِي مَرْجٍ وَرَوْضَةٍ، فَمَا أَكَلَتْ مِنْ ذَلِكَ الْمَرْجِ أَوِ
الرَّوْضَةِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا كُتِبَ لَهُ عَدَدُ مَا أَكَلَتْ حَسَنَاتٌ، كُتِبَ لَهُ عَدَدُ أَرْوَاثِهَا وَأَبْوَالِهَا حَسَنَاتٌ، وَلَا
تَفْطَعْ طِوْلَهَا فَاسْتَثْتَ شَرْفًا أَوْ شَرْقَيْنِ إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ عَدَدَ آثَارِهَا وَأَرْوَاثِهَا حَسَنَاتٍ، وَلَا مَرَّ بِهَا
صَاحِبُهَا عَلَى تَهْرِيرٍ، فَشَرِبَتْ مِنْهُ وَلَا يُرِيدُ أَنْ يَسْقِيَهَا إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ عَدَدَ مَا شَرِبَتْ حَسَنَاتٍ».

قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ؛ فَالْحُمْرُ؟ قَالَ: «مَا أُنْزِلَ عَلَيَّ فِي الْحُمْرِ شَيْءٌ إِلَّا هَذِهِ الْآيَةُ الْفَادِعَةُ الْجَامِعَةُ: {فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ حَيْرًا يَرَهُ، وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ}» مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ. وَهَذَا لَفْظُ مُسْلِمٍ [خ

.[987، م 4962]

1233. Абу Хурайра розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар: «Қай бир тилло ёки кумуш эгаси унинг ҳаққини адо этмаса, қиёмат куни унинг учун оловли лаппаклар қилиниб, жаҳаннам оловида қиздирилади. Микдори эллик минг йил бўлган кунда бандаларнинг орасида ҳукм чиқарилиб, у ё жаннат, ё дўзах сари ўз йўлини кўрмагунича улар билан унинг ёнбоши, пешонаси ва орқаси куйдирилаверади. Совиши билан яна қайтарилараверади».

«Эй Аллоҳнинг Расули, туж-чи?» дейишди.

У зот шундай дедилар: « Қай бир туж эгаси ундан ҳаққини адо қилмаса, - суғорадиган куни уни соғиш ҳам унинг ҳақлариданdir - қиёмат куни у кенг, сип-силлик ерга юзтубан ташланади. (Туялари) энг етилган ҳолатларида келишади, бирорта бўталоғи ҳам қолмай уни туёклари билан депсашади, оғизлари билан тишлашади. Микдори эллик минг йил бўлган кунда бандаларнинг орасида ҳукм чиқарилиб, у ё жаннат, ё дўзахга борадиган йўлини кўрмагунича биринчиси устидан ўтса, охиргиси қайтарилараверади».

«Эй Аллоҳнинг Расули, мол ва қўй-чи?» дейишиди.

У зот шундай дедилар: «**Қай бир мол ва қўй эгаси ундан ҳаққини адо қилмаса, қиёмат куни у кенг, сип-силлик ерга юзтубан ташланади.** (Мол ва қўйидан) **бирортаси қолмай уни шохлари билан сузишади, туёқлари билан тепкилашади.** Уларнинг орасида қайрилма шохи, тўқоли ва синикшохи бўлмайди. Миқдори эллик минг йил бўлган кунда бандаларнинг орасида ҳукм чиқарилиб, у ё жаннат, ё дўзахга борадиган йўлини **кўрмагунича биринчиси устидан ўтса, охиргиси қайтарилаверади**», дедилар.

«Эй Аллоҳнинг Расули, от-чи?» дейишиди.

У зот шундай дедилар: «**От уч хил бўлади. От бир киши учун гуноҳ бўлади, бир киши учун тўсиқ бўлади, бир киши учун эса ажр бўлади.** У (яъни от) ўзи учун гуноҳ бўладигани уни риё, фахр ва Ислом аҳлига душманлик учун боғлаган киши бўлиб, у унинг учун гуноҳдир. Тўсиқ бўладигани эса уни Аллоҳ йўлида боғлаган, унинг бели ва гарданидаги Аллоҳнинг ҳаққини унутмаган киши бўлиб, у унинг учун тўсиқдир. Ажр бўладиганига келсак, уни Ислом аҳли учун яйлов ёки ўтлоққа боғлаган киши бўлиб, у ўша яйлов ва ўтлоқдан ер экан, қанча еса, унга шунча ҳасанот ёзилади. Унга унинг тезак ва пешоблари миқдорича ҳасанот ёзилади. Арқонини узиб, бир-икки қир ошиб, ўйноклаб кетса, излари ва тезаклари сонича унга ҳасанот ёзилади. Эгаси уни бир дарё олдидан олиб ўтаётуб, уни суғормоқчи бўлмаса ҳам, у ундан ичса, ичгани миқдорича унга ҳасанот ёзилади».

«Эй Аллоҳнинг Расули, эшаклар-чи?» дейишиди.

У зот шундай дедилар: «**Менга эшаклар ҳақида мана бу нодир, қамровли оятдан бошқа нарса нозил қилинмаган:** «**Бас, ким зарра оғирлигича яхшилик қилса, уни кўради. Ким зарра оғирлигича ёмонлик қилса, уни кўради**» (Залзала сураси, 7-8-оятлар).

Муттрафақун алаийҳ. Бу ҳадис лафзи Муслимники.

Манба: hadis.islom.uz

